

Cannes dobogóján

Egy váradi színésznő új horizontjai

Cipőfűző – paradox módon talán épp a nagyváradiaknak mond legkevésbé ez a cím, pedig ha egy New York-i mozikedvelőt kérdeznénk, valószínűleg rögtön rávágná, hogy a magyar Pálfi Károly sokszorosan díjazott kisfilmjéről van szó. Bizony, a világ legnagyobb filmfesztiváljainak színhelyein – New Yorkban, Rómában, Mumbaiban – széles körben ismerik, és az elmúlt év egyik legígéretesebb alkotásaként tartják számon a magyar alkotást (angol címe: *Bound Legs*), amely nemcsak a magyarországi készítőket emelte a nemzetközi figyelem középpontjába, hanem a női főszerepben brillírozó Pitz Melindát is, aki az utóbbi hónapokban négy jelentős megmérettetésen is elnyerte a legjobb női alakításért járó szakmai elismerést a túlzott szeretetével gyermekét szinte megfojtó anya szerepében.

A film már az elmúlt évben is bezsebelt 15 első díjat a világ 8 rangos filmfesztiválján –bemutatták többek közt Indiában, Koszovóban, sőt Dél-Koreában is, legutóbb pedig idén januárban a New York Cinematography Awardson nyerte el a legjobb rövidfilm, a legjobb rendező, a legjobb operatőr és természetesen a legjobb női főszereplő díját, de még a Sejben Richárd által tervezett plakátja is díjat nyert. A legfajsúlyosabb elismerést talán mégis az jelenti, hogy a *Cipőfűző* idén bekerült a kisfilmes cannes-i seregszemle, a Cannes World Film Festival legjobb

három alkotása közé a független rövidfilm kategóriában – vagyis a magyar alkotás máris dobogós, és komoly esélye van a fődíj elnyerésére.

Az eredmény azért is jelentős, mert pályáját a sajtószakmában kezdő Pálfi Károly autodidakta módon sajátította el a filmrendezés mesterségét, és önerőből jutott el odáig, hogy ma már elismert szaktekintélyekkel versenghet a világ jelentős filmfesztiváljain. A *Cipőfűző* mindenképpen szintlépést jelentett a munkásságában csakúgy, mint a főszerepet alakító színésznőjében. A cannes-i jelölés kapcsán megnyílt új távlatokról beszélgettünk a film főszereplőjével, Pitz Melindával,

a Nagyváradon letelepedett, pécsi születésű színésznővel, akit a váradi közönség egy emberként szeret és a sajátjának tekint, miután egy évtizeden át oszlopos tagja volt a Szigligeti Színháznak, majd a pandémiát követően a színpadot a filmvászonra váltva szabadúszó karrierbe kezdett.

„A projektbe úgy csöppentem bele, hogy a rendező, Pálfi Károly a Szabad Színész nevű online adatbázisban rám talált, és miután felvettük egymással a kapcsolatot, csakhamar ki is választott a főszerepre” – emlékezik vissza a kezdetekre Pitz Melinda, aki nemcsak színpadi színészként rendelkezik jelentős tapasztalattal, de több játékfilmben is szerepelt már, így otthonosan mozgott a kamera előtt. A közönség láthatta például Pozsgai Zsolt *A Föld szeretője* és Marian Crişan *Berliner* című filmjében vagy legutóbb az ausztrál Stuart McBratney által Romániában forgatott *Don't Read This on a Plane*-ben.

Ezekkel a korábbi munkákkal a háta mögött a váradi színésznő fiatal kora ellenére a stáb egyik legtapasztaltabb tagjának számított a *Cipőfűző* forgatásán, hiszen a filmes csapat egy baráti társaságból állt össze, köztük több elsőfilmmessel, akiket a mozikészítés közös szenvedélye és Pálfi Károly biztos kezű irányítása fogott össze a közös cél érdekében. Az alacsony költségvetés miatt a forgatás időtartama is korlátozott volt. A jó érzékkel kiválasztott főszereplőknek és a lelkes csapatnak köszönhetően azonban zökkenőmentesen ment a munka, így kevéssel több mint egy hónap telt el a kisfilm megálmodásától addig, hogy a már kész alkotást benevezhették az első fesztiválra. „Kellemes és aranyos munkafolyamat volt. Azt láttam mindenkin, hogy

mély alázattal és maximális odaadással végezte a feladatát. Jó tapasztalat volt velük dolgozni” – meséli Pitz Melinda, aki a hírek szerint Pálfi Károly következő filmjében is együtt dolgozhat majd a már megkedvelt stábbal.

A kisfilm központi témája az angol nyelvű szakirodalomban helikopter-anyáknak nevezett jelenség, ami egy olyan gyermeknevelési stílust takar, amelynek jellemzője a túlzott szülői jelenlét a gyermek életének különböző aspektusaiban – ahol a szülők a legapróbb részletekig igyekeznek irányításuk alatt tartani gyermekük életét, jellemzően döntéseket hoznak helyette, és képletesen helikopterként köröznek gyermekük feje fölött. Ennek ellenére, hogy ezt a szülői magatartást főként a féltés és a gyermek sikerének biztosítása motiválja, hosszú távon káros következményeket okozhat, és nemcsak a gyermek-szülő viszonyt mérgezhetheti meg, hanem a gyermek későbbi felnőtt életére is kihathat. A *Cipőfűző* több életkoron át követi végig egy anya és gyermeke viszonyát azt vizsgálva, hol húzódik a határ a feltétel nélküli szeretet és a fojtogató kontroll között.

Ennek megfelelően a film gerincét az anya (Pitz Melinda), valamint a gyermekét két különböző életkorban alakító fiatal színészek – Bíró Dominik és Stromajer Dávid – játékának dinamikája képezi. „Az idősebb fiút alakító Dominiknak már volt korábbi forgatási tapasztalata, a kisebbik fiúnak az életkorából fakadóan viszont még nem, de mindketten ügyesen helytálltak, és nagyon kellemes volt a velük töltött idő, mert rugalmasak és rendkívül kreatívak voltak – úgy viselkedtek, akár a színészkollégák. Bár a szerep szerint anyáskodnom kellett fölöttük, és en-

nek megfelelően ki is alakult egy ilyen dinamika köztünk, a munkafolyamatban partnerként tudtam velük játszani” – méltatta a fiatalok teljesítményét a színésznő.

Amikor arról kérdeztük, könnyen tudott-e azonosulni a szerepével, Pitz Melinda rámutatott: érdekes kihívást jelentett számára az anya szerepébe helyezkedni, hiszen a való életben még nincs gyermeke. „Érdekes volt azokat a mögöttes mozzanatokat feltárni, amelyek az anya cselekedeteit meghatározzák, hiszen minden szülő a legjobbat szeretné a gyermekének, ez természetes, ugyanakkor azt is érdemes megfigyelni, hogy hol tud ez finoman átbillenni abba, hogy az ember szinte már megfojtja a saját gyermekét anélkül, hogy bármiféle rossz szándék vezérelné. Érdekes kihívás volt felfedezni és kitapasztalni az ilyen kapcsolatok dinamikáját” – fogalmazott. Hozzátette, a film csupán rámutat egy társadalmi problémára anélkül, hogy ítélkezne – ez nem is volt szándéka a készítőknél –, viszont a nemzetközi

fesztiválokról érkezett visszajelzések-ből is látszik, hogy a téma sokakban megmozgat valamit.

A *Cipőfűző* láthatóan nemcsak a nézőközönséget, hanem a kritikusokat is megmozgatta, hiszen a magyar kisfilm elkészülte óta sorra nyeri a szakmai elismeréseket – a filmszemléken azonban nemcsak magát az alkotást, hanem kiemelten a főszerepet alakító Pitz Melindát is díjazták. Számára egészen meglepő volt, hogy a 2022-es évet négy darab legjobb női főszereplő díjjal zárta – Los Angeles, San Diego, Chile és New York filmszemléin.

„Először megfoghatatlan volt számomra ez az egész, de igazából nagyon jólesik, hogy értékeli a munkámat. Én személyesen nem gondoltam bele, hogy ilyen hosszú távú utóélete lehet ennek az alakításnak, hiszen az ember az előtte levő munkára összpontosít, és élvezettel csinálja, később pedig meglepetésszerűen jöttek a díjak és pozitív visszajelzések, aminek nagyon örülünk a csapattal, mert szeretnénk, hogy minél több emberhez eljusson, hiszen

fontosnak tartjuk a témát” – nyilatkozta folyóiratunknak a színésznő.

A *Cipőfűző* egyébként egyelőre még nem érhető el a nagyközönség számára, hiszen bemutatója nem engedélyezett a fesztiválokon való szereplés idején. A készítőik valamikor nyár végére terveznek egy mindenki számára nyitott, online bemutatót.

Pitz Melinda egyébként jelenleg szabadúszó színész. Színpadon legutóbb tavaly a nagyváradi *Bányavirág*ban láthatta a közönség, de szakmai karrierje azóta hangsúlyosan a filmezésre tevődött át. Építészmérnök és amatőr borász férjével mindkettőjüket gyakori kiszállásokra szólítja a munkájuk, mégis megtalálták egyfajta közös harmóniát az ingázó életmódban, hiszen mindketten azzal foglalkoznak, amit szeretnek, és igyekeznek minél több időt egymással tölteni, ezért néha a forgatási helyszínekre is együtt utaztak el.

Márciusban és áprilisban egy újabb kisfilm forgatásán dolgozik majd, később a nyár folyamán pedig egy nagyjátékfilmmel is készül – mindkettő magyar produkció. A *Cipőfűző* sikerével azonban új távlatok is megnyíltak a Szigligeti Színház egykori színésznője előtt, aki anyanyelvi szinten beszél németül és felsőfokon angolul, ezért egyre több külföldi felkérést kap, így a jövőt mindenképpen a filmezésben látja, és szeretné magát kipróbálni több idegen nyelvű produkcióban is. S bár kevés esély van arra, hogy újra színpadon láthassa a közönség, a váradi színház nézőterén annál gyakrabban lehet találkozni vele, hiszen a teátrum iránti szenvedélyes szeretete ma sem múlt el, színésztársaival pedig életre szóló barátságokat kötött, ezért, amikor ideje engedi, igyekszik ott lenni a bemutatókon.

Szombati-Gille Tamás